

JAARLIJKS CONGRES – PSYCHOTRAUMA BIJ KINDEREN EN JONG VOLWASSENEN 2022

13 januari 2022
Jaarbeurs, Utrecht

Het congres over het omgaan met psychotrauma bij jeugdigen en (jong)volwassenen is in 2022 op zowel de hulpverlening als het onderwijs gericht.

In de hulpverlening en het onderwijs zijn er relatief veel kinderen en jeugdigen die ingrijpende ervaringen hebben meegemaakt en daar dagelijks de schadelijke gevolgen van ondervinden. Dat betekent niet alleen een zware emotionele ballast voor het kind, ook voor professionals is het niet altijd eenvoudig om hier goed mee om te gaan.

Voor dit congres is weer een interessant programma samengesteld, waarbij belangrijke kennis wordt gedeeld en concrete handreikingen worden gegeven aan professionals werkzaam in de praktijk.

Wat zijn de nieuwste inzichten en welke interventies kunnen in welke situatie worden ingezet? Hoe herken je psychotrauma en wat is de impact op het functioneren in de toekomst? Wat zijn de gevolgen van psychotrauma van ouders voor hun rol als opvoeder en hoe te begeleiden? Wat zijn de overeenkomsten en verschillen voor wat betreft traumaverwerking bij mensen met een LVB? Hoe om te gaan met gedragsproblematiek en trauma? Hoe kunnen affectieve en interpersoonlijke regulatievaardigheden worden ondersteund? Op welke manier kan intensieve thuisbehandeling worden ingezet bij complex getraumatiseerde en gehertraumatiseerde jonge mensen?

Op deze en andere vragen zullen sprekers uit wetenschap en praktijk een antwoord geven tijdens dit praktijkgericht congres.

Doelgroep

Dit congres is bedoeld voor hbo- en academisch opgeleide professionals die binnen de hulpverlening of het onderwijs werken met kinderen en jeugdigen die een ingrijpende gebeurtenis hebben meegemaakt.

Leerdoelen

- De impact van trauma op het functioneren en de toekomst van kinderen en jongeren
- De invloed van traumaklachten van ouders op kinderen en gezinnen en hoe te handelen
- De relatie tussen trauma en gehechtheid en hoe hiermee om te gaan
- Het ondersteunen van traumaverwerking bij mensen met een LVB
- Omgaan met gedragsproblematiek bij jonge mensen als gevolg van psychotrauma
- Ondersteunen van affectieve en interpersoonlijke regulatievaardigheden bij meervoudige en interpersoonlijke traumatisering
- De werkzame principes van reguliere en intensieve traumabehandeling

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Prof. Dr. Ramon Lindauer - De impact van trauma op het functioneren en de toekomst van kinderen en jeugdigen

11.10 uur Prof. Dr. Elisa van Ee - De invloed van traumaklachten van ouders op kinderen en gezinnen

12.05 uur Pauze

12.20 uur Drs. Jolande Schoonenberg - Trauma, gehechtheid en de gevolgen van verwaarlozing van hertraumatisering

13.15 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Dr. Liesbeth Mevissen - Het ondersteunen van traumaverwerking bij mensen met een LVB

Deelsessie 1B Arno Derikx - Nieuwe autoriteit en Verbindend gezag in de praktijk

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Drs. Doenja van Leeuwen - Ondersteunen van affectieve en interpersoonlijke regulatievaardigheden bij meervoudige en interpersoonlijke traumatisering

Deelsessie 2B Drs. Judith de Vroomen en Desirée Florisson - Reguliere en intensieve traumabehandeling; de werkzame principes

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.

Prof. Dr. Ramón Lindauer

Bijdrage: Psychotrauma over de jaren heen

Ramón is opgeleid tot psychiater en kinder- en jeugdpsychiater. Hij is gepromoveerd op een onderzoek naar neurobiologische aspecten en behandeling van PTSS bij volwassenen en vervulde de opleiding tot systeemtherapeut, EMDR-practitioner en TF-CBT-trainer/supervisor. Ramón is werkzaam bij het Amsterdam UMC als hoogleraar Kinder- en Jeugdpsychiatrie en bij Levvel'

Bij psychotrauma zijn er omstandigheden waaronder een kind getriggerd raakt, weer beelden voor zich ziet en het daar niet over wil hebben (PTSS). Wat is de impact van trauma

op het functioneren en de toekomst van een kind? Welke kennis is relevant en welke hulpmiddelen kunnen worden ingezet ten behoeve van hulp bij trauma in de kindertijd?

Prof. Dr. Elisa van Ee

Bijdrage: De invloed van traumaklachten van ouders op kinderen en gezinnen

Elisa van Ee studeerde Ontwikkelingspsychologie, Orthopedagogiek en Rechten. Zij promoveerde op een onderzoek naar de invloed van traumaklachten van vluchtelingenouders op de ontwikkeling van hun niet-getraumatiseerde jonge kinderen. Elisa is momenteel klinisch psycholoog en wetenschappelijk hoofd 'trauma en herstel' van het Topklinisch Psychotraumacentrum van Reinier van Arkel. Tevens is zij hoofdopleider Psychotherapie aan het Radboud Centrum Sociale Wetenschappen. Met ingang van 1 mei 2021 is zij benoemd tot bijzonder hoogleraar Psychotraumatologie in ontwikkelingsperspectief aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Radboud Universiteit

Hoewel evidence-based methodes effectief zijn in de behandeling van posttraumatische stresssymptomen laat onderzoek zien dat bepaalde groepen, zoals veteranen en asielzoekers, minder profiteren van traumagerichte behandelingen dan andere populaties met PTSS. Gezinnen worden hierdoor soms langdurig geconfronteerd met de gevolgen van traumatisering waarbij het risico bestaat dat gezinsleden eigen problematiek ontwikkelen en gezinsproblematiek chronisch wordt. Onderzoek heeft enerzijds het belang van een gezonde ouder-kindrelatie voor de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind overtuigend aangetoond. Wanneer er sprake is van traumaproblematiek bij de ouder vormt dit dan ook een risicofactor voor de ontwikkeling van het kind. Onderzoek heeft anderzijds aangetoond dat sociale steun een belangrijke rol speelt in het ontstaan en herstel van PTSS-klachten. Het is daarom voor het herstel van zowel ouder als kind belangrijk om een systemisch perspectief te integreren in de traumabehandeling. In deze presentatie worden de deelnemers mee op reis genomen langs deze gezinnen waarbij de betekenis van onderzoek voor de dagelijkse behandelpraktijk wordt uitgelicht.

Drs. Jolande Schoonenberg

Bijdrage: Kind en trauma

Jolande studeerde geneeskunde aan de Universiteit van Leiden. Zij is werkzaam in de rol van vertrouwensarts bij Veilig Thuis te Amsterdam. Daarnaast is zij voorzitter van de Vereniging Vertrouwensartsen inzake Kindermishandeling en Huiselijk geweld.

De impact van (vroeg)kinderlijke traumatisering is groot. Evenals het belang om dit vroegtijdig te herkennen en aan te pakken in de zin van herhaling te voorkomen en GGZ hulp te organiseren gericht op herstel. Vroegtijdige inzet hulp en de zorg voor stabiliteit en veiligheid des te minder risico er zal zijn voor gezondheidsproblemen op de lange termijn. Gezondheidsproblemen treden op zowel mentaal als lichamelijk.

Dr. Liesbeth Mevissen

Bijdrage: Het ondersteunen van traumaverwerking bij mensen met een LVB

Liesbeth Mevissen is orthopedagoog generalist en klinisch psycholoog en is zelfstandig gevestigd als psychotherapeut, consulent, docent en EMDR supervisor. Daarnaast is zij als onderzoeker verbonden aan het Kenniscentrum van Trajectum, een instelling voor specialistische zorg aan volwassenen met een licht verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid en onbegrepen, risicovol gedrag. Liesbeth heeft jarenlange ervaringen in

zowel de gehandicaptenzorg als de GGZ en is gespecialiseerd in diagnostiek en behandeling van psychotrauma bij mensen met een (licht) verstandelijke beperking en bij mensen met een autisme spectrum stoornis. Zij ontwikkelde de DITS-LVB, een diagnostisch interview waarmee PTSS en andere trauma- en stressorgerelateerde klachtenpatronen kunnen worden vastgesteld. Met haar proefschrift "assessment and treatment of PTSD in individuals with ID" won zij de Jan van Dijk Award.

Deelnemers worden geïnformeerd over de actuele evidence base op het gebied van diagnostiek en behandeling van psychotrauma bij mensen met een LVB. Vervolgens wordt mede aan de hand van casuïstiek geïllustreerd hoe deze kennis in de dagelijkse praktijk door verschillende disciplines kan worden benut: hoe kunnen psychotrauma en daaraan gerelateerde klachten tijdig worden gesignaleerd? Hoe kunnen cliënten trauma sensitief worden begeleid in afwachting van traumabehandeling en gedurende hun traumabehandeling? Wat kan het opleveren als je ook met een traumabril kijkt naar het systeem rondom de cliënt? En geldt bovenstaande ook als de cliënt co-morbide stoornissen heeft?

Arno Derikx

Bijdrage: Nieuwe autoriteit en Verbindend gezag in de praktijk

Arno is contextueel en systemisch opgeleid en is gespecialiseerd in de begeleiding van professionals binnen diverse hulpverleningsvormen waaronder ambulante- en residentiële pleegzorg. Hij is werkzaam bij Hoeve de Kaolder als coach voor medewerkers van de Mutsaersstichting.

Psychotrauma heeft ingrijpende gevolgen voor de ontwikkeling van een kind of jongere, op diverse domeinen. Arno Derikx gaat vanuit het gedachtengoed van Haim Omer in op de vraag hoe rekening te houden met psychotrauma in het omgaan met gedragsproblematiek bij kinderen en jeugdigen. De concrete handvatten vanuit deze methodiek bieden een uitgelezen kans om juist met deze doelgroep te kunnen werken. Het eigen maken en internaliseren van de visie, het gedachtengoed en de daaraan gekoppelde interventies kunnen nieuwe dimensies openen. Het verzet tegen destructief (buitenkant) gedrag in voortdurende en niet aflatende verbondenheid met de ander (de binnen kant) is onmisbaar in het werken binnen deze dynamieken. Macht en gezag uitoefenen staat haaks op wat de dynamiek vergt en leidt maar al te vaak tot escalaties en verdieping van de problematiek. Van onmacht en frustratie naar kracht. De kracht van de geboden bescherming en de kracht van de verbinding. Tijdens de bijdrage zullen deelnemers interactief aan de hand van eigen en ingebrachte casuïstiek verkennen en ervaren hoe dat er in de praktijk uit kan zien.

Drs. Doenja van Leeuwen

Bijdrage: Ondersteunen van affectieve en interpersoonlijke regulatievaardigheden

Doenja van Leeuwen is Gz-psycholoog, cognitief gedragstherapeut VGcT, supervisor VGcT, Psychotraumatheapeut NtVP, EMDR-Practitioner en wetenschappelijk onderzoeker. Zij is werkzaam bij Karakter Academie.

Doenja van Leeuwen legt in deze presentatie de focus op werkzame principes bij het ondersteunen van affectieve en interpersoonlijke regulatievaardigheden bij kinderen en jeugdigen waarbij sprake is van meervoudige en interpersoonlijke traumatisering. Aan de hand van praktijkvoorbeelden worden tips gegeven voor de praktijk.

Desirée Florisson MSc.

Bijdrage: Reguliere en intensieve traumabehandeling; de werkzame principes

Desirée Florisson is orthopedagoog, GZ-psycholoog, Cognitief gedragstherapeut VGCT en EMDR Practitioner K&J (VEN). Zij is werkzaam bij de Reinier van Arkel Herlaarhof & Centrum voor adolescentenpsychiatrie.

In 2021 is de nieuwe zorgstandaard voor PTSS vernieuwd. Hierin staan de evidence-based behandelmethodieken genoemd, om ook kinderen en jeugdigen de goede standaardzorg te kunnen bieden. Hierbij bestaat ook een keuze om regulier of via een intensieve insteek PTSS-klachten te behandelen. Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat dit effectief is voor volwassenen. En ook voor K&J tonen onderzoeksgegevens aan dat intensief behandelen een mooie meerwaarde kan zijn. Bij welke kinderen is dit het geval? En wat zijn de werkzame ingrediënten waar we in de kijk op PTSS-behandeling iets mee kunnen. We nemen je graag mee vanuit onze praktijkvoorbeelden.

Drs. Judith de Vroomen

Bijdrage: Reguliere en intensieve traumabehandeling; de werkzame principes

Judith de Vroomen is werkzaam als GZ-psycholoog/EMDR-therapeut binnen de polikliniek van Herlaarhof (onderdeel van Reinier van Arkel), waar zij behandelingen doet bij kinderen tussen 0-18 jaar. Binnen haar team komen jeugdigen die langdurig en/of complexe dingen hebben meegemaakt wat ervoor zorgt dat hun normale ontwikkeling (ernstig) wordt bedreigd. Daarnaast is Judith in de functie van GZ-psycholoog verbonden aan Praktijk073. Judith de Vroomen geeft deze presentatie samen met haar collega Desirée Florisson.